

Numele: _____

Inițiala _____ prenumelui
tatălui: _____

Prenumele: _____

Clasa: _____

**SIMULAREA EVALUĂRII NAȚIONALE PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a
Anul școlar 2023 – 2024
Limba și literatura română**

Evaluator / Evaluatori (cf. <i>Precizărilor I.Ș.J. Sibiu</i>)	Numele și prenumele profesorului evaluator	Nota acordată	Semnătura
Evaluator 1			
Evaluator 2			
Nota finală			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

Textul 1

În liniștea de aur a serii, omul ară...
Și plugul greu și boii și el par jucării
De lemn pe șahul negru și verde din câmpii:
Deasupra lor domnește un cer de primăvară.

În brazda răsturnată, din care germinară*
Atâtea azimi* albe – dar pentru alți copii,
Adânc înfige fierul, și-n gânduri cenușii
Se-oprește, frânt în două de truda seculară*.

Dar n-a văzut alături, tovarășă mai mică,
Pe-o iarbă, cum își duce necazul o furnică,
Precum nici ea într-însul n-a bănuț un zeu.

Și-acum când noaptea șterge furnică, om și zare,
Nici unul nu presimte în cer pe Dumnezeu
Ce ară, orb ca dâșii, întinsa înstelare.

Ion Pillat, *Furnica*

*a germina: (despre germenii, despre plante) a începe să se dezvolte, să încolțească, să se înmulțească, să pornească un nou ciclu de vegetație (în condiții favorabile)

*azimă: pâine nedospită

*secular: care are o vechime de unul sau de mai multe secole, extrem de vechi, străvechi

Textul 2

Furnicile sunt insecte extraordinare, care impresionează pe oricine. Dacă până acum nu știai cât de elaborată e societatea lor sau cât de mult se aseamănă cu noi, îți oferim mai jos câteva lucruri interesante despre furnici.

Răspândire și specii

În lume există peste 10.000 de specii de furnici, de culori și dimensiuni variate. Dimensiunea medie este cuprinsă între 2 și 7 mm, însă există și furnici care pot atinge 2,5 cm. Furnicile pot avea culori de la albastru sau violet, până la verde, roșu sau maro.

Se consideră că biomasa tuturor furnicilor din lume echivalează cu biomasa tuturor oamenilor și reprezintă aproximativ 10% din biomasa tuturor animalelor.

Furnicile trăiesc pe toate continentele, exceptând Antarctica, unde este prea frig. Cele mai multe specii de furnici viețuiesc în zonele tropicale și subtropicale.

Se pare că furnicile au trăit alături de dinozauri. Fosile ale lor datează de acum 130 de milioane de ani.

Anatomie

Furnicile sunt construite să fie foarte rezistente și eficiente în munca pe care o depun. O furnică poate ridica de 20 de ori greutatea ei.

Fiecare individ are 6 picioare puternice, dotate cu 3 articulații, ce permit furnicii să se deplaseze pe orice fel de teren accidentat. Dacă un om ar putea alerga atât de repede precum o furnică, raportat la greutatea lui, atunci ar avea o viteză similară cu cea a unui cal de curse.

Furnicile sunt cele mai inteligente insecte. Creierul lor conține în jur de 250.000 de celule nervoase, fiind cel mai bine dezvoltat dintre cele ale tuturor insectelor. Prin comparație, creierul uman are 10 milioane de celule.

Cei doi ochi sunt formați din alți ochi mai mici, oferind un simț vizual foarte bine dezvoltat. Cu toate acestea, există și specii de furnici fără vedere. Acestea comunică prin semnale chimice, de tipul feromonilor. Comunicarea chimică este folosită de toate tipurile de furnici, fiind cea mai eficientă.

Furnicile au două maxilare puternice, care funcționează precum foarfecele. Insectele nu pot înghiți hrana solidă, ci doar seva sau sucul alimentelor, pe care le storc cu fălcile.

Fiecare furnică prezintă 2 stomacuri: într-unul acumulează mâncare pentru sine, iar în celălalt pentru colonie.

Antenele sunt folosite atât pentru simțul tactil, cât și pentru miros.

Unele specii de furnici sunt dotate la extremitatea posterioară cu un ac, folosit pentru apărare sau pentru a-și prinde prada. Toxinele unor specii sunt foarte otrăvitoare, putând omorî chiar și un om, dacă este înțepat de un număr mare de furnici.

Nu toate speciile de furnici prezintă ac. Unele, precum furnicile de pădure și furnicile negre, au abilitatea de a răspândi un jet bogat în acid formic. Astfel de furnici sunt luate de păsări în penajul lor pentru a le ajuta să scape de paraziți. La schimb, furnicile au parte de o masă copioasă.

În funcție de munca pe care o depun în colonie, furnicile sunt construite diferit. De exemplu, furnicile-soldat, responsabile de apărarea mușuroiului, au capul mai mare decât cele lucrătoare. Ele astupă intrarea în colonie cu capul supradimensionat. În momentul în care o furnică de-a casei sosește, aceasta îi rostește chimic parola și poate intra. Furnicile străine sunt oprite.

Colonia

În funcție de specie, o colonie poate fi formată din câteva sute de indivizi sau câteva milioane.

Colonia este condusă de cel puțin o regină. Aceasta este singura care are dreptul să procreeze. Regina poate trăi până la 35 de ani. În momentul în care moare, o altă regină îi poate lua locul sau mușuroiul este condamnat la pieire. Regina are aripi, pe care le pierde după împerechere. De obicei, este mai masivă decât furnicile lucrătoare. [...]

Furnicile lucrătoare sunt cele pe care le putem vedea peste tot. Ele mențin viața mușuroiului. O lucrătoare trăiește între 45 și 60 de zile. Furnicile muncitoare pot avea diverse roluri, bine definite: paznici, vânători, culegători, gunoieri, dădace, soldați etc.

Furnicile gunoier strâng materiile fecale sau resturile nedorite din mușuroi și le depozitează la „groapa de gunoi”, aflată în afara coloniei.

Furnicile legionar, din America de Sud, trăiesc în colonii formate din 700.000 de membri. Ele sunt furnici nomade, întreaga colonie fiind într-o perpetuă călătorie. Sunt extrem de agresive și distrug tot în calea lor. Colonia își poartă în călătorie ouăle și larvele, care se dezvoltă din mers.

În mușuroi, ouăle și larvele sunt așezate pe vârste. Seara, ouăle sunt duse spre centrul mușuroiului pentru a fi protejate de frig, iar dimineața sunt readuse spre suprafață pentru a se încălzi.

Furnicile sunt omnivore. Consumă atât insecte, larve, ouă, cât și fructe, frunze, material vegetal.

Când o furnică descoperă o sursă valoroasă de hrană, ia atât cât poate duce și se întoarce la mușuroi, dar nu înainte de a lăsa o urmă olfactivă, care să îi permită ei sau suratorilor ei să se întoarcă la această sursă.

Nicolae Hașegan, *Curiozități despre furnici*,
pe www.zooland.ro

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textele date.

1. Notează două roluri pe care le pot avea furnicile lucrătoare în mușuroi, menționate în al doilea text.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Anotimpul în care omul ară este:

- a) iarna.
- b) primăvara.
- c) vara.
- d) toamna.

Răspunsul corect: ☐

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Figura de stil care apare în versul „Și plugul greu și boii și el par jucării” este:

- a) antiteza.
- b) metafora.
- c) personificarea.
- d) enumerația.

Răspunsul corect: ☐

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Metafora „întinsa înstelare” din ultimul vers se referă la:

- a) câmpie.
- b) grădina omului.
- c) bolta cerească.
- d) pământ.

Răspunsul corect: ☐

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte.

6 puncte

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Omul face o pauză din cauza oboselii.		
Furnica este privită cu milă de omul care ară.		
În ultima strofă, este surprins momentul înnoptării.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Sunt cunoscute și specii de furnici fără vedere.		
O caracteristică a furnicilor-soldat este capul mai mare decât al furnicilor lucrătoare.		
Moartea reginei conduce automat la dispariția mușuroiului.		

6. Menționează, în câte un enunț, măsura și tipul de rimă din prima strofă a textului 1.

6 puncte

---

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o idee comună celor două texte, ilustrând-o cu câte o secvență din fiecare text.

6 puncte

---

8. Crezi că modul de organizare a coloniilor de furnici poate fi asemănat cu modul de viață din societatea umană? Justifică-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul 2. **6 puncte**

9. Asociază poezia *Furnica*, de Ion Pillat, cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare morală, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Conțin diftong ambele cuvinte din seria:

- a) dimensiuni, prea.
- b) trăiesc, foarte.
- c) violet, dinozauri.
- d) picioare, tuturor.

Răspunsul corect: ☐

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Cuvântul subliniat în secvența „dimineața sunt readuse spre suprafață pentru a se încălzi” este obținut prin conversiune astfel:

- a) adverb provenit din verb la participiu.
- b) substantiv provenit din adverb.
- c) adverb provenit din adjectiv.
- d) adverb provenit din substantiv.

Răspunsul corect: ☐

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Există doar cuvinte care pot avea omonime în seria:

- a) par, cer, care.
- b) serii, iarbă, zare.
- c) dar, copii, furnică.
- d) mică, mai, șterge.

Răspunsul corect: ☐

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sensul cuvântului „copioasă” din secvența „furnicile au parte de o masă copioasă” este:

- a) furată.
- b) îmbelșugată.
- c) modestă.
- d) obișnuită.

Răspunsul corect: ☐

5. Selectează din fragmentul de mai jos trei verbe la moduri personale diferite, pe care le vei preciza.

6 puncte

„Fiecare individ are 6 picioare puternice, dotate cu 3 articulații, ce permit furnicii să se deplaseze pe orice fel de teren accidentat. Dacă un om ar putea alerga atât de repede precum o furnică, raportat la greutatea lui, atunci ar avea o viteză similară cu cea a unui cal de curse.”

Verbul selectat	Modul verbului selectat

6. Alcătuieste un enunț asertiv în care substantivul „mușuroi” să aibă funcția sintactică de circumstanțial de loc (1) și un enunț imperativ în care pronumele personal „ele” să aibă funcția sintactică de complement prepozițional (2).

6 puncte

(1) _____

(2) _____

7. Rescrie propoziția dată, transformând construcția pasivă în construcție activă.

6 puncte

Furnicile străine sunt oprite la intrarea în mușuroi de către furnicile-soldat.

_____

_____

